

Automatizovaná distribúcia elektrického napätia

Prominentná americká spoločnosť zaoberajúca sa dodávkou elektrickej energie a zemného plynu modernizovala svoj distribučný systém. Po transformácii z vertikálnej na horizontálnu spoločnosť sa začali pripravovať na technologickú revolúciu a nástup inteligentných sietí. Už od roku 1980 v spoločnosti experimentovali s bezdrôtovými technológiami určenými na komunikáciu s prevádzkovou inštrumentáciou. Automatizácia celého procesu vyžadovala schopnosť komunikácie so zariadeniami od celého radu výrobcov a pomocou mnohých rozdielnych protokolov vrátane 2179, DNP 3.0, ASCII a Modbus RTU. Pilotnú časť projektu spustili začiatkom roku 2000 – do siete rozmiestnili 400 staníc prepojených bezdrôtovou technológiou (900 MHz, VHF) a na zber dát použili SCADA funkcie. Modernizáciu celého distribučného systému ukončili v roku 2008.

Riešením projektu bol automatizovaný distribučný systém siete v spolupráci so softvérom. Aby zvládli rozšírenie projektu a zabezpečili komunikáciu s inteligentnými elektronickými zariadeniami (IED) od rôznych výrobcov pomocou rôznych protokolov, do siete rozmiestnili zhruba 2 000 vzdialených koncových staníc (RTU). Údaje zo systému spracovali v reálnom čase vďaka pružnej komunikácii Motorola RTU, softistikovému distribučnému systému DDMS (Distribution Data Management System) a patentovanej technológii IGIN (Intelligent Grid Interface Node). Automatizovaný distribučný systém monitoruje 2 000 vzdialených miest a spracúva štvrt milióna analógových a digitálnych bodov v kombinácii s 900 MHz linkami a VHF frekvenciami.

Výsledkom je jednoduchší systém, ktorý zlepšuje úroveň SAIDI a poskytuje mimoriadne efektívnu automatizáciu distribúcie. V súčasnosti systém funguje hladko a činnosť SAIDI (System Average Interruption Duration Index) sa výrazne zlepšila. Tiež zvyšuje dostupnosť a úroveň služieb pre viac ako milión rezidenčných a firemných zákazníkov na ploche asi 2 500 km². Automatizovaný distribučný systém umožňuje vzdialené monitorovanie a riadenie systému, automatickú identifikáciu a izoláciu chýb a rýchlu obnovu služieb. Efektívny systém eliminuje nutnosť využívania širokopásmovej komunikácie pomocou už existujúcej úzkopásmovej komunikácie licencovanej na 900 MHz a VHF.

Kľúčový prístup k distribučným automatizačným systémom

V nedávnej minulosti zažil energetický sektor niekoľko väčších otrasov. Koncom deväťdesiatych rokov minulého storočia došlo k deregulácii odvetvia, zmenila sa orientácia poskytovania služieb z vertikálnej – poskytovanie a prenos energie – na horizontálnu, kde spoločnosti poskytujú iba jednu službu. Po deregulácii hneď nasledoval aj vznik „inteligentných sietí“. Ministerstvo energetiky v USA definuje inteligentné rozvodné siete ako „automatizované distribučné siete elektrickej energie využívajúce výhody výpočtovej techniky na prenos informácií v reálnom čase, čím reguluje okamžitú rovnováhu medzi ponukou a dopytom.“

Návrh inteligentných sietí pre energetický sektor vyžaduje značnú prípravu. Väčšina spoločností už dávnejšie využívala monitorovanie v reálnom čase a diaľkové riadenie prvkov systému (rozvodne, inteligentné zariadenia, elektrické vedenia, kondenzátorové stanice, rozvádzače a iné fyzické zariadenia). Automatizácia distribučných systémov je kľúčom k obojsmernej komunikácii s týmito prvkami, ale aj k identifikácii a izolácii chýb.

V spoločnosti už dávnejšie pochopili význam objavujúcich sa inteligentných technológií a začali sa pripravovať na inteligentné siete ešte pred dereguláciou. Koncom roku 1980 začali používať bezdrôtové komunikačné siete s licencovanými frekvenciami 900 MHz a VHF. Po období pokusov a omylov nasadila spoločnosť testovací systém, ktorý sa nakoniec vyvinul do hlavného systému so 400 monitorovacími miestami, kde prebiehala kontrola vzdialených inteligentných objektov.

Zvyšovanie kvality služieb a znižovanie prestojov

V roku 2003, na základe úspešných miestnych implementácií, spoločnosť plne automatizovala celý svoj distribučný systém. Cieľom bolo zvýšenie kvality služieb a dostupnosti energie a zníženie počtu výpadkov. Spoločnosť počas piatich rokov spolupracovala s tímom, ktorého

členmi boli aj Motorola a DigitaLogic. Systém teraz poskytuje prepojenie s viac ako 2 000 pevnými zariadeniami a s množstvom prenosných inteligentných zariadení vo svojej sieti trafostaníc, zlepšuje dostupnosť napájania, rieši výpadky a zvyšuje celkovú produktivitu.

Prvý svojho druhu

Vývoj a implementácia projektu trvali takmer päť rokov. Automatizovaný distribučný systém kombinuje optické, mikrovlnné a bezdrôtové spojenie a prenájom licencií. Je to jeden z mála plne automatizovaných systémov v prevádzke v Spojených štátoch. Je to prvý systém svojho druhu, ktorý spája také veľké množstvo vzdialených miest a podporuje také množstvo rozličných zariadení.

Využitie existujúcich prvkov

Automatizovanú distribučnú sieť tvorí približne 1 800 Motorola MOSCAD RTU nainštalovaných v priebehu piatich rokov. V poslednom čase začala spoločnosť pridávať do systému modernizované jednotky Motorola RTU ACE 3600, ktoré sa zároveň stali novým štandardom siete. Počas implementácie automatizačného systému čelila spoločnosť jednej otázke: Ako sa využijú bezdrôtové systémy 900 Mhz a VHF v novom systéme? Nakoniec však objavili úzkopásmové licencované frekvencie, ktoré by vyriešili ich problém. ACE 3600 v spolupráci s IGIN podporuje komunikáciu veľkého množstva sieťových zariadení na jednej frekvencii. Pre potreby budúcich aplikácií dokáže úzkopásmový systém prepojiť siete.

V projekte automatizovanej distribučnej siete použili popredné inteligentné koncové stanice Motorola RTU. Okrem schopnosti komunikovať so širokým radom zariadení tretích strán pomocou viacerých protokolov poskytuje Motorola MOSCAD a ACE3600 RTU excelentný výkon. Napríklad pri vzdialených miestach na úzkopásmových bezdrôtových kanáloch je čas doručenia štyrikrát kratší. Nemenej dôležitá je kombinácia s DigitaLogic IGIN, pretože spĺňa požiadavky kybernetickej bezpečnosti organizácií NERC a CIP.

Z najhorších najlepších

Svoj projekt „400 miest“ začali výmenou stovky najhorších spínačov vedenia. Výkonnosť nových zariadení krátko nato otestovalo extrémne počasie. V septembri 2003 zasiahol oblasť hurikán Isabel s rýchlosťou vetra 266 km/h a spôsobil obrovské množstvo výpadkov. Spoločnosť po hurikáne zistila, že obvody, ktoré boli predtým najhoršie, mali veľmi dobré výsledky. Táto výnimočná spoľahlivosť je zásadnou charakteristikou systému.

Automatizácia budúcnosti

Po úspechu projektu automatizácie distribučného systému sa spoločnosť rozhodla rozšíriť sieť o ďalšie vzdialené miesta rozdelením obvodov do menších segmentov, čím sa znížia výpadky. Spoľahlivé a výkonné RTU sú schopné prijímať a vysielat' dáta z IED cez zložité hybridné telekomunikačné siete a pomocou IGIN integrovať a vizualizovať dáta v reálnom čase. Spoločnosť bude naďalej poskytovať vysokú úroveň služieb a výkonu pre zákazníkov.

www.motorola/scada